

Landelijke belangstelling landgoed Kranengoer

Verrassende excursie door zonovergaten bossen

Adrie Mulder geeft toelichting in het oudste rabattenbos gedeelte op Kranengoer. (foto: Johnny Ligtenberg)

Door: Johnny Ligtenberg

Laren- Afgelopen vrijdagmiddag organiseerde Commissie Bosgeschiedenis van de Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging een bijeenkomst op landgoed Kranengoer.

De commissie is op het idee gebracht voor een themamiddag over rabattenbossen naar aanleiding van publicaties van Adrie Mulder in zijn masterscript betreffende een studie aan de Rijksuniversiteit Groningen, getiteld 'Van dijk en sloten'. Dit lijvige zeer boeiende script van 150 pagina's beschrijft een verkenning van de geschiedenis van de rabattenbossen in de Graafschap.

Drie jaar lang heeft Adrie Mulder voorbereidend werk verricht aan

zijn masterscriptie. Adrie Mulder uit Zutphen is docent landschaps-geschiedenis afdeling archeologie aan de Saxion Hogeschool in Deventer. Hij is in 1982 in Wageningen afgestudeerd. Uit bijzondere belangstelling is hij begonnen aan de Rijks Universiteit Groningen sectie Archeologie met het rabattenonderzoek als afstudeeropdracht. De rabattenbossen op landgoed Kranengoer vormen een belangrijk onderdeel in het script. Geen wonder, want een duik in het archief brengt wel een zeer verrassende ontdekking aan het licht namelijk dat het Kranengoer het oudst gedocumenteerde rabattenbos van Nederland heeft. Dit uit een opmerking van Evert Jan Benjamin van Goltstein in zijn kasboek: "Den 13e September 1706

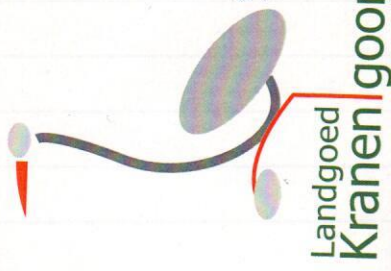
in 't Cranengoer met Herman Katgerman cum suis geaccordeert en aanbesteedt voor het omzetten en een graven van 10 voeten wijt en de dijcken van 12 voeten breed". Het onderzoek van Adrie Mulder zet voor hem in letterlijke zin geen zoden aan de dijk. Hij heeft het project opgepakt vanwege een grote dosis nieuwsgierigheid over het hoe en waarom. Over zoden aan de dijk zetten gesproken, dat deden de stoere werkers die de rabatten aanlegden wel. Wie namelijk denkt dat de rabatten of dijkes zomaar zijn opgehoogd met uit de aanliggende sloten gegraven grond zit er volkomen naast. Uit een gegraven dwarsprofiel in het oudste rabattenbosgedeelte op Kranengoer is, landschapshistorisch gezien, wel een zeer unieke ontdekking gedaan.

In de Kijker

Directie:
Sandra Schepers

Redactie:
Anita Vriellink
Johnny Ligtenberg
info@weekbladindekijker.nl

Correspondent:
Johnny Ligtenberg
Tel: 06-23301977
johnny@weekbladindekijker.nl

Landgoed
Kranengoer

Natuur & Landschap
Groen Effgoed

Landelijke belangstelling landgoed Kranengoer

Een wandel-excursie over het landgoed leert de deelnemers behalve wetenswaardigheden over de rabatten veel andere activiteiten in de bosbouwplannen voor de toekomst op Kranengoer. Onder de deelnemers aan de excursie zijn vooral afgestudeerden aan de Wageningen University.

Wat de toekomst betreft gaat Jan Schoemaker, beheerder van Kranengoer, voortvarend te werk. De door Adrie Mulder verzamelde informatie en aanbevelingen voor rabattenbossen worden zo snel mogelijk in de praktijk gebracht. De aanbevelingen betreffen vooral beheerlijnen voor het behoud van de rabattenstructuur en aanwezige bosvegetatie. Het beheer is vooral gericht op de lange termijn. Het laatste woord hierover is nog lang niet

gesproken.

Het dijklichaam is namelijk in vijf fases opgebouwd. Om op de zoden terug te komen. Het rabat is verstevigd met lagen van pluggen zoden. Dit om te verhinderen dat het rabat bij de eerste beste wolkbreuk als los zand in elkaar zou zakken. Het rabat bestaat namelijk verder voor een groot deel uit dekzand. Het vakwerk van onze voorvaders heeft als resultaat dat de rabatten er na 300 jaar nu nog zo strak en ongeschonden bij liggen alsof ze gisteren zijn aangelegd. Stille kunstwerken in eenzame bossen. Noeste arbeid die ons nu doet verwonderen.

Jochem Zuiderveen Borgesius, voorzitter Commissie Bosgeschiedenis, laat vrijdagmiddag tijdens een voorbeschouwing in de Zwaarte schuur op het landgoed dan ook eerlijk weten zeer onder de indruk te zijn van deze nieuwe bevindingen en na 50 jaar in de bosbouwervaring, dit ook voor hem een compleet nieuwe ervaring is.